

Дело C-238/19**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

20 март 2019 г.

Запитваща юрисдикция: Verwaltungsgericht Hannover (Административен съд ХанOVER,
Германия)**Дата на акта за преюдициално запитване:**

7 март 2019 г.

Жалбоподател:

EZ

Отвeтник: Bundesrepublik Deutschland, представлявана от Bundesamt für
Migration und Flüchtlinge (Федерална служба по въпросите на
миграцията и бежанците)**Предмет на главното производство**

Пред запитващата юрисдикция страните спорят по въпроса дали на жалбоподателя, на когото вече е предоставена субсидиарна закрила, може да се поиска от ответника освен това и предоставяне на статут на бежанец.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

На основание член 267 ДФЕС запитващата юрисдикция отправя до Съда искане за тълкуване на Директива 2011/95 по дело, по което подлежащ на задължителна военна служба сирийски гражданин напуска родината си поради опасност от призоваване на военна служба и иска да получи статут на бежанец във Федерална република Германия.

Преюдициални въпроси

1. Трябва ли член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95/ЕС да се тълкува в смисъл, че „отказ[ът] да бъде отбита военна служба в случай на военни действия“ не изисква засегнатото лице да е направило този отказ в официално производство за отказ, когато правото на държавата по произход не предвижда право на отказ от военна служба?

2. При утвърдителен отговор на първия въпрос:

Закрила ли член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95/ЕС с израза „отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия“ и лица, които след изтичане на срока на отлагане на военната служба не се явяват пред военната администрация на държавата по произход и чрез бягство се отклоняват от задължителното набиране за военна служба?

3. При утвърдителен отговор на втория въпрос:

Трябва ли член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95/ЕС да се тълкува в смисъл, че за задължено за военна служба лице, което не знае бъдещото си военно разпределение, военната служба сама по себе си „би предполагала“, пряко или непряко, „извършването на престъпления или на деяния, попадащи в приложното поле на основанията за експулсиране, посочени в член 12, параграф 2“, тъй като въоръжените сили в неговата държава по произход многократно и системно извършват такива престъпления или действия, като набират такива лица за военна служба?

4. Трябва ли член 9, параграф 3 от Директива 2011/95/ЕС да се тълкува в смисъл, че при преследване по член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95/ЕС в съответствие с член 2, буква г) от Директива 2011/95/ЕС между мотивите, посочени в член 10 от Директивата, и действията на преследване по член 9, параграфи 1 и 2 от нея или липсата на закрила срещу такива действия трябва да има връзка?

5. При утвърдителен отговор на четвъртия въпрос: трябва ли да се приеме, че връзката по смисъла на член 9, параграф 3 във връзка с член 2, буква г) от Директива 2011/95/ЕС между преследването поради наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба и мотивите за преследване вече е налице, когато наказателното преследване или наказанията се свързват с отказа?

Релевантни разпоредби на международното право

Конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г. (Женевската конвенция за бежанците)

Женевска конвенция относно закрила на цивилните лица във време на война от 12 август 1949 г.

Допълнителен протокол към Женевските конвенции от 12 август 1949 г. относно защитата на жертвите на международни въоръжени конфликти (Протокол I)

Допълнителен протокол към Женевските конвенции от 12 август 1949 г. относно защитата на жертвите на въоръжени конфликти с немеждународен характер (Протокол II)

Релевантни разпоредби от правото на Съюза

Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9), по-специално член 2, буква г), член 9, параграф 1, параграф 2, буква д) и параграф 3, член 10, член 12, параграф 2

Релевантни разпоредби на националното право

Asylgesetz (Закон за убежището, AsylG), по-специално член 3, параграфи 1, 2 и 4, член 3а, параграф 1, точка 1, параграф 2, точка 5 и параграф 3, член 3б, параграфи 1 и 2

Völkerstrafgesetzbuch от 26 юни 2002 г. (Кодекс на международното наказателно право)

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Жалбоподателят е сирийски гражданин. На 6 ноември 2014 г. напуска родината си по море и през редица държави на 5 септември 2015 г. пристига по суша във Федерална република Германия. На 28 януари 2016 г. подава до ответника официална молба за убежище.
- 2 По време на изслушването от ответника жалбоподателят по същество посочва, че все още не е отбил военната си служба в сирийската армия и поради страх да не се наложи да участва в гражданската война поиска отлагане на военната служба. Отлагането е било разрешено до февруари 2015 г., до завършване на университетското му образование. Завършва образованието си през април 2014 г. и поради опасност от призоваване на военна служба напуска родината си през ноември 2014 г.

- 3 С решение от 11 април 2017 г. ответникът признава на жалбоподателя статут на субсидиарна закрила. Освен това отхвърля молбата за убежище. На 1 май 2017 г. жалбоподателят обжалва това решение пред запитващата юрисдикция.

Основни доводи на страните в главното производство

- 4 По същество жалбоподателят изтъква, че независимо от личните му мотиви, само поради бягството му от Сирия и подаването във Федерална република Германия на молба за предоставяне на убежище, вече е заплашен от преследване в Сирия.
- 5 Според ответника самият жалбоподател в Сирия не е бил подложен на преследване, което да е в причинно-следствена връзка с напускането на страната. Не се страхува и от преследване при връщане в страната, а е избягал единствено от гражданската война. При всички случаи нямало връзка между преследването и основанието за това.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

Относно националното право

- 6 Жалбоподателят иска признаване на статут на бежанец съгласно член 3, параграфи 1 и 4 във връзка с член 3а, параграф 1, точка 1 и параграф 2, точка 5 от Asylgesetz (Закон за убежището, наричан по-нататък „AsylG“). Съгласно тези разпоредби статут на бежанец се признава на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политически възгледи или принадлежност към определена социална група, се намира извън своята държава по произход. Съгласно член 3а, параграф 2, точка 5 от AsylG за преследване се считат наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба, когато военната служба би предполагала извършването на престъпления или на деяния, свързани с изключващите клаузи, посочени в член 3, параграф 2 от AsylG. Съгласно член 3, параграф 2, първо изречение, точка 1 от AsylG в тях се включват престъпленията против мира, военните престъпления и престъпленията срещу човечеството. Съгласно член 3а, параграф 3 от AsylG трябва да е налице връзка между посочените в член 3, параграф 1, точка 1 във връзка с член 3b от AsylG основания за преследване и считаните за преследване действия по член 3а, параграф 1 от AsylG.
- 7 Практиката на германските административни съдилища относно политическото преследване на (сирийските) задължени за военна служба лица поради наказателно преследване или наказание за отказ от военна служба е непоследователна.

Относно положението в Сирия

- 8 От 2011 г. в Сирия има въоръжен вътрешен конфликт. За запитващата юрисдикция е установено, че в сирийската гражданска война всички участващи в конфликта страни извършват множество тежки и систематични нарушения на международното хуманитарно право.
- 9 В Сирия съществува двегодишна обща военна служба за мъжете, сирийски граждани, на възраст 18 години. Сирийското право не познава правото на отказ от военна служба.
- 10 Сирийската военна администрация освен това провежда интензивно набиране на войници. В процеса на набиране по принцип от задължените за военна служба лица се очаква при настъпване на момента за военна служба, например при изтичане на отлагането поради обучение, да се явят сами пред военните наборни комисии. Лицата, които имат задължение за военна служба и не се явят пред военната администрация, редовно се включват след шест месеца в списък на отклонилите се от военна служба лица, който се предоставя на разположение на контролните пунктове и други държавни служби. Съгласно сирийското право задържаните по този начин отклонили се от военна служба лица по време на война ги застрашава наказание лишаване от свобода до пет години. Формата на наказанията е произволна и минава от законово предвиденото наказание лишаване от свобода през рисковано изпращане на фронта без военно обучение и дори до екзекуция.
- 11 Според запитващата юрисдикция жалбоподателят, който малко преди изтичането на срока на отлагане на военната му служба се укрива от сирийските учреждения, като напуска Сирия и търси защита във Федерална република Германия, е застрашен поради поведението си от наказателно преследване или наказания в неговата държава по произход — Сирия, където има общо задължение за военна служба, което жалбоподателят не иска да изпълни и което вероятно е съпроводено с извършване на военни престъпления.

По преюдициалните въпроси***По първия и втория въпрос***

- 12 Най-напред запитващата юрисдикция иска да установи дали отклоняването от военна служба чрез бягство може да представлява отказ да бъде отбита военна служба, или се изисква изрично деклариран пред компетентните органи отказ от военна служба. Първият и вторият въпрос имат за цел да се изясни дали член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95 следва да се тълкува в смисъл, че „отказът“ да бъде отбита военна служба изисква повече от простото бягство от държавата по произход, дори когато правото на държавата по произход не познава възможността за отказ от военна служба. Ако се приеме, че лицето, което има задължение за военна служба, трябва

при всички случаи да декларира изрично пред компетентните органи отказа си от военна служба, то би се изложило на евентуални репресии, без изгледи решението му по съвест да бъде взето предвид. Поради това запитващата юрисдикция е склонна да приеме, че бягството на задължените за военна служба лица от държавата по произход, доколкото по време е във връзка с датата за постъпване на военна служба или със започването на военните задължения, следва да се приеме за отказ да бъде отбита военна служба, така че и на двата въпроса следва да се отговори утвърдително.

По третия въпрос

- 13 Изключващата клауза на член 12, параграф 2, буква а) от Директива 2011/95/ЕС посочва „военното престъпление“. Понятието се използва в член 1, раздел F от Женевската конвенция за бежанците от 28 юли 1951 г. Налице е по-специално военно престъпление, когато военните действия са насочени към лица и организации, които се ползват със специална защита по силата на Женевската конвенция от 12 август 1949 г. относно закрила на цивилните лица във време на война и Допълнителни протоколи I и II. Тази конвенция и допълнителните протоколи са транспонирани в германското право чрез Völkerstrafgesetzbuch (Кодекс на международното наказателно право) от 26 юни 2002 г. Той по-специално регламентира кои действия попадат в понятието за военно престъпление и понятието на приравнените към военните престъпления „престъпления срещу човечеството“.
- 14 Запитващата юрисдикция се позовава на съображенията на Съда в решение от 26 февруари 2015 г., Shepherd (C-472/13, EU:C:2015:117), по-специално точки 35—46 и на заключението на генералния адвокат Sharpston (EU:C:2014:2360), по-специално точка 37. От тази съдебна практика следва, че бежанецът не трябва лично да извърши военно престъпление или престъпление срещу човечеството, а е релевантен общият контекст, в който се изпълнява военната служба. Бежанецът обаче трябва да докаже, че военната му служба „би предполагала“ извършването на престъпления или на деяния, свързани с изключващите клаузи. Поради това критерият съдържа прогноза, при която следва да се вземе предвид колко вероятно е при изпълнение на военната си служба да извърши в бъдеще такива действия. Съгласно практиката на Съда закрилата може да бъде разширена само за лица, изпълнението на чиито функции може да ги доведе по достатъчно пряк начин и с разумна правдоподобност до участие в такива актове.
- 15 Според запитващата юрисдикция участието на задълженото за военна служба лице в бъдещи военни престъпления в Сирия е достатъчно правдоподобно. Прави се позоваване по-специално на редица доклади на институциите на ООН, чрез които запитващата юрисдикция стига до убеждението, че сирийските правителствени сили от години участват в значителна степен в систематични военни престъпления, като включват в тях и лицата, които имат задължение за военна служба.

- 16 Запитващата юрисдикция повдига въпроса дали единствено въз основа на тези обстоятелства на разумно основание изглежда правдоподобно, че военната служба за задължено за военна служба лице най-малкото обхваща пряко участие във военно престъпление. От решението Shepherd националните съдилища извеждат, че лицата, на които военната служба е отложена, трябва да посочат и данни към кое военно подразделение ще бъдат причислени в тяхната държава по произход. Според запитващата юрисдикция това изискване изглежда неподходящо. Първо, това становище само по себе си не е определящо, тъй като в решението Shepherd Съдът изхожда от редица с еднаква степен на важност данни, като индивидуалното положение, личните обстоятелства относно молителя и обстоятелства, свързани с държавата по произход, които трябва да докажат, че при съществуващото положение на тази служба изглежда правдоподобно извършването на твърдените военни престъпления. Второ, според запитващата юрисдикция в Сирия не са налице фактическите предпоставки, на които се основава Съдът в решение Shepherd. Съдът се мотивира с това, че Съединените американски щати по принцип преследват военните престъпления и въоръжената интервенция в Ирак е била започната въз основа на мандат от Съвета за сигурност и с одобрението и наблюдението на международната общност. Сирийската държава обаче не преследва военните престъпления, а ги стимулира. Намесата на сирийската армия става без мандат, одобрение или наблюдение на международната общност, а се осъжда от нея. Трето, от бежанците се изисква информация, която по принцип, както в случая по главното производство, те не могат да предоставят, а именно каква военна функция и в кое подразделение ще изпълняват, ако не се бяха отклонили от военна служба.
- 17 За запитващата юрисдикция в тази връзка се поставя (допълнително) въпросът дали военната служба за молителя „би предполагала“ действията, които попадат в обхвата на изключващата клауза, ако се установи, че дори когато индивидуалното му положение и личните обстоятелства не са определящи за преценката на въпроса, условията в страната по произход сами по себе си позволяват да се приеме, че при съществуващото положение на военната служба с разумна правдоподобност изглежда, че при изпълнението ѝ съществува опасност от извършване на военни престъпления. Предвид на конкретните обстоятелства на сирийската гражданска война запитващата юрисдикция приема, че единствено теоретичната възможност задълженото за военна служба лице да приключи военната си служба без да извърши военно престъпление, не е достатъчна, за да се приемат за неправдоподобни твърденията му, че самата военна служба би предполагала извършването на военно престъпление или престъпление срещу човечеството.

По четвъртия въпрос

- 18 Член 9, параграф 3 от Директива 2011/95 изисква да има връзка между дадено действие на преследване по смисъла на член 9, параграф 2 от

Директива 2011/95 или липсата на закрила срещу такива действия и мотивите за преследване, посочени в член 2, буква г) във връзка с член 10 от Директива 2011/95. Запитващата юрисдикция поставя въпроса дали това условие за закрила на бежанците се отнася и до преследване по смисъла на член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95.

- 19 Германските съдилища не дават еднозначен отговор на този въпрос. Запитващата юрисдикция има съмнения дали член 9, параграф 3 от Директива 2011/95 следва да се прилага в случая по член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95, тъй като тази разпоредба е единствена, която между фактическите състави по параграф 2 изисква причинна връзка, а именно наказателно преследване или наказания „за отказ да бъде отбита военна служба“, докато всички други фактически състави предвиждат едно фактическо обстоятелство. Освен това лицето, което се е отклонило от военна служба, следва да докаже, че в своята държава по произход е застрашено от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група по смисъла на член 2, буква г) от Директива 2011/95. По принцип който прави отказ от военна служба, както молителят в настоящото производство, твърди, че така изразява идеите си по смисъла на член 10, параграф 1, буква д) от Директива 2011/95. Това повдига въпроса дали в хипотеза като настоящата изобщо е мислимо, че не е налице връзка, тъй като и убеждението, че в случай на военни действия не трябва да се изпълнява военна служба, когато това може да доведе до извършване на военно престъпление, следва да се счита за политическо мнение.

По петия въпрос

- 20 С петия въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба по смисъла на член 9, параграф 2, буква д) от Директива 2011/95 представлява случай на преследване заради политическо мнение по смисъла на член 10, параграф 1, буква д) от Директива 2011/95.